

EESTI KEELE AINEKAVA

I Eesti keele õpetuse eesmärgid

Eesti keele õpetuse peamine ülesanne on toetada õpilaste kõne arengut, rõhutades eriti kõnest arusaamise kujundamist.

Eesti keele õpetamisega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) oskab kuulata ja kõnele adekvaatselt reageerida; osaleb dialoogis ja väljendab oma mõtteid kuulajale arusaadavalt;
- 2) kavandab oma tegevust kõne abil, kommenteerib ning hindab seda, reguleerib oma ja teiste tegevust vastavalt üldistele käitumisnormidele;
- 3) loeb jõukohast teksti, mõistab selle sisu ja mõtet;
- 4) kirjutab arusaadavalt, teeb märkmeid, mõistab ja koostab tarbekirja;
- 5) on omandanud elementaarse ülevaate eesti keele süsteemist, tunneb põhitermineid;
- 6) valdab praktiliselt eesti keele lauseehitust, igapäevast sõnavara ja sõnade muutevorme, saab aru sõnade ja lausete otsesest tähendusest ning oma kogemuste piires ka pragmaatilisest tähendusest;
- 7) kasutab eesti keelt õpitegevuses ja igapäevases elus; tõlgendab igapäevast lihtsat verbaalset teavet;
- 8) tunneb ilukirjanduslike tekstide liike, omab elementaarset ülevaadet rahvuskirjandusest ja oskab nimetada mõnda kirjanikku;
- 9) tunneb ja jälgib oma võimete kohaselt üldinimlikke kõlbelisi arusaamu, valdab vastavat tavasõnavara.

II Lõiming teiste ainetega

- Draama: eneseväljendus liikumis- ja laulumängudes. Hääletoonid ja näoilmed (rõõmus, kuri jne). Hääle- ja intonatsiooniharjutused õpetaja eeskuju järgi. Intonatsiooni põhimallide märkamine, seostamine vastavate näoilmete ja kehakeelega, kõnesoovi kujundamine.
- Kunst ja tööõpetus: käe ja sõrmede peenmotoorika harjutamine: voolimine, voltimine, ladumine, punumine, töö mosaiigiga; kehaasend, pliiaatsihoid.
- Loodusõpetus: teksti mõistmine, sõnavara laiendamine, lugemisoskuse arendamine.
- Matemaatika: teksti mõistmine (tekstülesanne), skeemide ja tabelite lugemisoskus.
- Muusikaõpetus: teksti mõistmine, lugemisoskus.
- Kehaline: eneseväljendus läbi liikumise ja matkimise.

III Eesti keele ainekava klassiti

1. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 1. klassis

- Kohaneb koolieluga, kogeb turvatunnet ja eduelamust ning kujuneb valmisolek edasiseks edukaks õppetööks.
- Suudab osaleda õppetegevustes õpetaja suunamisel ja õpetajaga koostöös.
- Oskab kuulata ja kõnele adekvaatselt reageerida.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<i>SUULINE KEELEKASUTUS</i>	
<u>Kuulamine</u> <ul style="list-style-type: none"> • tähelepanu suunatud keskendamine, lühikeste ja lihtsate korralduste mõistmine ja täitmine; • laste kogemusi kajastava lühikese ja lihtsa jutu kuulamine (jutustus, ettelugemine), seletuste lisamine; • lausungite (3–5 sõna) kordamine; • 2–4-realiste salmide õppimine kuulamise järgi; • õpetaja ja kaaslaste tegevuse jälgimine.	<u>Kuulamine</u> <ul style="list-style-type: none"> • Suudab lühiajaliselt keskenduda õpetaja ja kaaslaste tegevuse jälgimisele. • Mõistab etteantud lühikesi korraldusi ja täidab neid. • Suudab korrata 3–5-sõnalisi lausungeid.
<u>Kõnelemine</u> <ul style="list-style-type: none"> • emotsionaalse kontakti loomine ja säilitamine; • vastamine dialoogi repliigile (küsimus või korraldus), dialoogi jätkamine ja alustamine tuttavas situatsioonis; • viisakusväljendite kasutamine, oma soovide ja vajaduste väljendamine.	<u>Kõnelemine</u> <ul style="list-style-type: none"> • Kasutab viisakusväljendeid. • Vastab dialoogi repliigile, alustab dialoogi oma tarvete rahuldamiseks.
<u>Lause ja sõnavara</u> <ul style="list-style-type: none"> • lihtlause mõistmine, lause järele kordamine; • lauseskeemi koostamine (kuni 5 sõna);	<u>Lause ja sõnavara</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mõistab lihtlause ja suudab seda järele korrata. • Koostab abiga pildiseeria järgi 3–4-lauselise jutukese.

<ul style="list-style-type: none"> • lause koostamine tegevuse ja piltide järgi, skeemide abil; • 3–4 lause seostamine sidusaks looks pildiseeria toel. 	
<p><i>LUGEMINE JA KIRJUTAMINE</i></p>	
<p><u>Lugemistehnika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • suurte, hiljem väikeste trükitähtede õppimine; • laotud, trükitähtedega kirjutatud/trükitud sõnade lugemine; • uue pala lugemine: veerides, kõnetaktide ja lühikeste sõnade kaupa; • lugemine pärast eeltööd ja /või abivahenditega: graafilised orientiirid, sõnade liigendamine, eelnev häälimine; • lugemise harjutamine; korduv lugemine kooris ja üksi tahvlilt ning lugemikust, kaasõpilase lugemise jälgimine, aimamisoskuse arendamine, hääletugevuse ja lause intonatsiooni harjutamine. <p><u>Häälikanalüüs</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sõnade hääldamise täpsustamine, häälikurea (3–5 häälikut) kordamine; • kuni 4-häälikuliste sõnade häälimine skeemide abil ja ilma; häälikute asukohta ja järjekorra määramine; • sõnade häälikkoostise ladumine valgete ja värviliste noopidega; • 2–3 sõna koostise võrdlemine (häälikute arv, esinemine või puudumine sõnas, häälikute asukoht); • häälikanalüüsi harjutatakse ülesannete raskusastet muutes: 1–2-silbilised ja pikemad sõnad, lahtised ja kinnised silbid; üksikhäälikutest koosnevad, diftongidega, kaashäälikuühenditega sõnad; analüüsi materialiseerimine, häälimine häälega/sosinal ilma abivahenditeta, analüüs koostegevuses, matkides, orientiiri ja suulise instruksiooni järgi kiiresti/aeglaselt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Määrab häälikujärje sõnas. • Määrab häälikurühma tabeli alusel. • Laob analüüsitud 1–2-silbilise sõna häälikkoostist moonutamata. • Loeb õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa. • Leiab õpitud tekstist küsimuste- korralduste abil sõnu ja lauseid. • Järjestab sisu järgi pildiseeria (3–4 pilti), vastab küsimustele lause ja/või lõigu sisu kohta.

Foneemanalüüs

- ülipika hääliku leidmine sõnas õpetaja utreeritud hääldamise järgi;
- lühikese ja ülipika hääliku eristamine (õpetaja abiga) võrdleva hääldamise alusel; 1–2-silbilistes sõnades õpetaja abiga koostegevuse ja matkimise tasandil; häälikupikkuse märkimine sümbolitega (noopidega);
- häälikurühmade praktiline eristamine värvuse kui sümboli abil (tabelis);
- sõnaskeemide valimine ja koostamine osatoimingute kaupa (sõnade ladumine noopidega), sõnade koostise võrdlemine (materialiseeritult);
- häälik/täht seoste harjutamine (topelttäht = üks hääldussegment);
- tähendusega sõnade ja sõnavormide eristamine tähenduseta häälikukombinatsioonidest;
- laste kogemusi kajastava lühikese ja lihtsa jutu kuulamine (jutustus, ettelugemine), seletuste lisamine;
- lausungite (3–5 sõna) kordamine;
- 2–4-realiste salvide õppimine kuulamise järgi.

- Eristab lühikest ja ülipikka häälikut õpetaja võrdleva hääldamise alusel.
- Eristab häälikurühmi värvuse kui sümboli abil.
- Laob sõnu noopidega.
- Suudab peast korrata 2– 4-realisi salme.

Kirjatehnika

- käe ja sõrmede peenmotoorika harjutamine: voolimine, voltimine, ladumine, punumine, töö mosaiigiga; kehaasend, pliiatsihoid;
- joonte tõmbamine eri suundades nii pintsli, kriidi kui ka pliiatsiga, pinna viirutamine, joonte vahe ja pikkuse säilitamine liigutuste suuna muutmisel, kujundite ja täheelementide joonistamine šablooni, orientiiride ja eeskuju järgi;
- väikeste kirjatähtede õppimine, tähtede seostamine, 1–2-silbiliste sõnade kirjutamine, tähemoonutuste äratundmine ja parandamine. Raskusastmed: ülekirjutamine, kirjutamine

- Hoiab pliiatsit õiges asendis.
- Suudab kujundeid ja täheelemente joonistada orientiiride ja eeskuju järgi.
- Suudab eristada õiget – moonutatud tähekuju.

<p>orientiiride abil, kirjutamine originaali järgi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • eri suurusega tähtede kirjutamine; • kirjutamine originaali alla ja kõrvale. 	
<p><u>Ärakiri</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • trüki ja kirjatähtedes kirjutatud sõnade äratundmine, sõnade tähtkoostise võrdlemine; ladumine näidise järgi; • kirjatehnikas õpitud sõnade ärakiri tähtede kaupa originaali alla ja kõrvale. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb ära trüki ja kirjatähtedes kirjutatud sõnad. • Suudab teha õpitud sõnade ärakirja.
<p><u>Õigekiri</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sõnaskeemi koostamine, sõna ladumine tähtedega pärast analüüsi skeemi järgi; • sõnade ja lühikeste lausete (2–3 sõna) kirjutamine pärast analüüsi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koostab sõnaskeeme noopide abil. • Laob sõnu tähtedega, pärast analüüsi noopskeemi järgi.
<p><u>Õppekäigud</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teatri- ja kinokülastus; • muuseumikülastus; • õppematkad- käigud; • ühisüritustel osalemine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab jälgida tegevust. • Saab aru lihtsamatest süžeedest. • Giidi selgituste kuulamine ja tegevuste jälgimine. • Suhtlemisoskuse ja eneseväljenduse arendamine.

2. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 2. klassis

- Oskab kuulata ja kõnele adekvaatselt reageerida.
- Osaleb dialoogis ja väljendab oma mõtteid kuulajale arusaadavalt.
- Loeb jõukohast teksti, mõistab selle sisu ja mõtet.
- Teeb ärakirja.
- Kasutab eesti keelt õpitegevuses ja igapäevases elus.

- Saavutab elementaarse lugemis- ja kirjutamisoskuse.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<i>SUULINE KEELEKASUTUS</i>	
<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tähelepanu keskendamine ja säilitamine töövõtte ajal; • ülesande täitmine koostegevuses. Suuliste 2-osaliste lihtsate korralduste kuulamine ja täitmine, vajadusel osatoimingute kaupa; • tuttavate õpiülesannete täitmine suulise instruksiooni järgi; • üldistatud korralduste täitmine tuttavas situatsioonis; • adekvaatne reageerimine hinnangule; • lugemise või jutustamise kuulamine, kaaslaste vastuste ja lugemise jälgimine õpetaja suunamisel. 	<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Suudab keskenduda õpetaja ja kaaslaste tegevuse jälgimisele. • Mõistab etteantud korraldusi ja täidab neid.
<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • hääletugevuse muutmine, lause lõpu intonatsiooni kasutamine; • küsimusele vastamine lühidalt (ühe või mitme sõnaga); • oma tegevusest ja muljetest kõnelemine (3–4 lausungit); • viisakas ja tegevusele vastav suhtlemine koostegevuses, dialoogi alustamine ja jätkamine (vähemalt ühe omapoolse repliigiga); • suulise mina-vormis jutukese (3–5 lauset) koostamine oma tegevuse, kooli, klassi, perekonna kohta. 	<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kõneleb õpetaja suunamisel oma tegevusest (3–4 lausega). • Iseloomustab õpetaja suunamisel objekti 2–3 tajutava tunnuse alusel. • Korduvates situatsioonides kasutab viisakusväljendeid. • Oskab alustada ja jätkata dialoogi oma kogemusele vastavas situatsioonis. • Suudab korrata, meelde jätta ja esitada 3–5-sõnalisi lausungeid, 5–6-realisi luuletusi.
<i>LUGEMINE JA KIRJUTAMINE</i>	
<p><u>Lugemistehnika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • lihtsate, lühikeste ja tuttavate korralduste (nt Loe!) lugemine ja täitmine; • uue teksti lugemine: 1–2-silbiliste sõnade lugemine sõnade kaupa; pikemate sõnade lugemine kõnetaktide kaupa; • õpitud teksti lugemine: lugemine lühikeste sõnade ja/või 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab lugeda õpitud teksti lühikeste sõnade või kõnetaktide kaupa. • Leiab küsimuste abil õpitud tekstist sõnu ja lauseid, järjestab sisu järgi pildiseeria, vastab küsimustele teksti põhjal. • Määrab häälikujärje sõnas. • Määrab häälikurühma tabeli alusel.

<p>kõnetaktide kaupa;</p> <ul style="list-style-type: none"> • valdav lugemisviis on häälega lugemine; lugemine veerides (häälega ja sosinal); juhtiv lugemisviis: häälega veerimine ja üleminek sõnahaaval lugemisele (1–2 silpi); • keerulise häälikkoostisega sõnade lugemine pärast eeltööd ja/või abivahenditega (graafilised orientiirid, sõnade liigendamine, eelnev häälimine); • lugemine ülesandega; • vestlus õpilaste kogemuste aktiveerimiseks; tundmatute sõnade ja väljendite selgitamine enne teksti lugemist (näitvahendite ja/või lühitekstide abil); • lugemistehnilised harjutused (graafilised orientiirid, sõnade liigendamine, eelnev häälimine); • õpetaja lugemise kuulamine; • lühike vestlus (küsimused) peamiste kirjeldatud sündmuste taastamiseks; • häälega lugemine esmaseks orienteerumiseks tekstis: häälega lugemine lausete (lõikude) kaupa, vastamine küsimustele lausetega (sõnadega) tekstist; • jutustamise eelharjutused näitvahendite abil: küsimustele vastamine, lausete lõpetamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Muudab ja määrab abivahendi abil 1–2-silbilistes sõnades lihthääliku pikkust. • Kirjutab analüüsitud 1–2-silbilise sõna häälikkoostist moonutamata. • Loeb õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa. • Leiab õpitud tekstist küsimuste - korralduste abil sõnu ja lauseid. • Järjestab sisu järgi pildiseeria, vastab küsimustele lause ja/või lõigu sisu kohta valiklugemise abil. • Teeb lugema õpitud teksti ära kirja lühikeste sõnade ja kõnetaktide kaupa.
<p><u>Kirjatehnika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • väiketähtede kirjutamise harjutamine, suurtähtede õppimine; • tähtede seostamine sõnas; tähemoonutuste äratundmine (üksiktäht, täht sõnas) ja parandamine; • kirjutamise tempo tõstmine; • orienteerumine (õpetaja juhendamisel) kirjutamisel tööraamatusse, vihikusse ja tahvlile. <p><u>Ärakiri</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sõnade ja lühikeste lausete ärakiri pärast nende lugema õppimist (erinevalt paigutatud näidise järgi nii tahvlilt kui ka raamatust); • lühikeste sõnade (2–4 tähte) kirjutamine pärast analüüsi originaali jälgimata (st peast), pikemate sõnade kirjutamine 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab eristada õiget – moonutatud tähekuju. • Kirjutab väiketähtedega seostatud kirjas. • Orienteerub vihikusse kirjutamisel õpetaja juhendamisel. • Teeb sõnade ja lausete ära kirja tahvlilt ja raamatust.

<p>2–3 tähe kaupa;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutatu kontrollimine originaali järgi; • häälimise tempo reguleerimine sõltuvalt kirjutamise individuaalsest kiirusest; • kirjutatud sõna võrdlemine originaaliga, vea parandamine; • kirjutamisele eelneb analüüs: originaali lugemine, häälimine, topelttähtede ning nõrga/tugeva sulghääliku leidmine ja märgistamine. 	
<p><u>Õigekiri</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 1–2-silbiliste sõnade kirjutamine pärast analüüsi, tähe- ja sõnalünkade täitmine; • kirjutatu õigsuse kontrollimine: järgnev analüüs materialiseeritult, korrektuurharjutused. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjutab 1–2-silbilisi sõnu pärast analüüsi õigesti. • Suudab kirjutatut õpetaja juhendamisel kontrollida.
<p><u>Keeleteadmised</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • elusolendite ja esemete ning nende nimetuste praktiline eristamine; • küsimuste <i>kes?</i>, <i>mis?</i>, <i>mida teeb?</i> ja vastavate sõnavormide vastandamine; • lihthäälikute ja häälikuühendite praktiline äratundmine; • suur algustäht nimedes ja lause alguses, lauselõpumärgid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Teab, et nimed ja lause esimene sõna kirjutatakse suure tähega. • Eristab <i>kes?</i> <i>mis?</i> küsimust.
<p><u>Õppekäigud</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teatri- ja kinokülastus; • muuseumikülastus; • õppematkad- käigud; • ühisüritustel osalemine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab jälgida tegevust. • Saab aru lihtsamatest sündeedest. • Giidi selgituste kuulamine ja tegevuste jälgimine. • Suhtlemisoskuse ja eneseväljenduse arendamine.

3. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 3. klassis

- Oskab kuulata ja kõnele adekvaatselt reageerida.
- Osaleb dialoogis ja väljendab oma mõtteid kuulajale arusaadavalt.
- Loeb jõukohast teksti, mõistab selle sisu ja mõtet.
- Kirjutab arusaadavalt.
- Kasutab eesti keelt õpitegevuses ja igapäevases elus.
- Tõlgendab igapäevast lihtsat verbaalset teavet.
- Tunneb ja jälgib oma võimete kohaselt üldinimlikke kõlbelisi arusaamu, valdab vastavat tavasõnavara.
- Kujuneb õpiharjumus ja oskused ning püsivus.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p><i>SUULINE KEELEKASUTUS</i></p> <p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tähelepanu keskendamine ühekordsele selgitusele (korralduste täitmine ilma täiendava selgituseta); • lugemise jälgimine, kaasõpilaste vastuste jälgimine ja parandamine, vastustele hinnangu (õige-vale) andmine; • kaasõpilaste vastuste jälgimine (suunatult), nõustumine vastusega, teabe lisamine; • adekvaatne reageerimine hinnangutele.	<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Osaleb dialoogis (küsimus-vastus, teade-küsimus) ühistegevuse ajal.
<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • suhtlemine kaasõpilas(t)ega koostegevuses (õpetaja suunamisel); • dialoogi vormid: küsimus-vastus, teadeküsimus; kutse koostegevusele, nõustumine-loobumine;	<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Võrdleb ja kirjeldab kahte tuttavat objekti tajutavate tunnuste alusel. • Mõistab ja koostab kuni 5-sõnalist lihtlauset. • Kasutab laiendatud lihtlauses nimi-, omadus- ja tegusõnade õpitud vorme. • Oskab viia õpitud sõnavorme mitmesse sõnaühendisse.

<ul style="list-style-type: none"> • koostegevuse vastastikune reguleerimine. Oma tegevusest jutustamine (5–6 lauset), jutustamine piltide ja mälukujutluste põhjal küsimuste ja/või plaani abil; • 5–6-sõnaliste lihtlausete (väit-, küsi- ja käsklause) mõistmine, kuni 5-sõnaliste lihtlausete koostamine; • käändevormide mõistmine ja kasutamine enamlevinud funktsioonides: kohta, objekti, kuuluvust, osa ja tervikut, kaas- ja ilmaolu väljendavate lausete ja sõnaühendite koostamine, küsimusele vastamine kas sõnaühendi või üksiksõnaga; • sõnavormide valimine sõnaühendisse ja lausesse, ainsuse ja mitmuse vormide moodustamine ja kasutamine kaasteksti toel; • erineva üldistusastmega (3–4 astet) nimisõnade mõistmine ja nende õige kasutamine (Muki – koer – koduloom – loom); • esemete ja olendite tajutavate tunnuste väljendamine omadussõnadega, inimeste tunnete, emotsioonide ja käitumisaktide kirjeldamine enamlevinud sõnadega situatsioonist lähtuvalt; • nimi-, omadus-, tegu-, arv- ja liitsõna käsitlemine. 	
<p><i>LUGEMINE JA KIRJUTAMINE</i></p>	
<p><u>Lugemistehnika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 2–3-osaliste suuliste korralduste mõistmine ja täitmine; • kirjaliku tööjuhise häälega lugemine ja mõistmine; • uue teksti lugemine: lugemine häälega kõnetaktide ja lühemate sõnade kaupa; • õpitud teksti lugemine: häälega ja/või sosinal endamisi lugemine sõnade kaupa; valdav lugemisviis on häälega lugemine; • juhtiv lugemisviis: sõnaosade ja/või sõnahaaval lugemine ja üleminek lugemisele sõnapaaride kaupa; • teksti lugemist kergendavate graafiliste orientiiride (vältemärgid, liitsõna liigendamine komponentideks, pika sõna liigendamine kõnetaktideks jne) kasutamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Loeb õpitud teksti valdavalt sõnade kaupa. • Leiab õpitud tekstist küsimuste - korralduste järgi sõnu, lauseid ja lõike, vastab küsimustele (sh annab hinnangu tegevusaktile). • Annab abivahendeid kasutades ja koostöös õpetajaga tekstilähedaselt edasi õpitud pala sisu.

<p><u>Häälikanalüüs</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • hääldamise täpsustamine (vajadusel); • häälimisoscuse automatiseerimine: häälimine kirjutamise tempos hääletult ja ilma abivahenditeta, tempo tahtlik muutmine; 	<ul style="list-style-type: none"> • Muudab ja määrab graafilistele orientiiridele toetudes veaohtlike häälikute pikkust üksikhäälikutest koosnevates sõnades. • Kirjutab pärast analüüsi õigesti 2–3-silbilisi üksikhäälikutest koosnevaid sõnu. • Kirjutab ära kirjas 1–2-silbilisi sõnu originaalteksti täiendavalt vaatamata. • Kontrollib ära kirja õigsust.
<p><u>Foneemanalüüs.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • häälikurühmade eristamine; • iga hääliku kolme pikkuse käsitlemine kahe (sulghäälikud) ja/või kolme pikkuse kaupa: üksikhääliku pikkuse muutmine, üksikhääliku pikkuse määramine, tähevalik 1–3-silbilistes sõnades; • kirjutamine sõnahaaval pärast lause lugema õppimist ja eelnevat analüüsi; • kirjutatu õigsuse kontrollimine; • 1–3-silbiliste sõnade ja neist koostatud lausete kirjutamine pärast ühisanalüüsi: lünkharjutused, sobitusharjutused, harjutavad etteütled; • kirjutatu õigsuse kontrollimine: kirjapildile vastav lugemine, järelanalüüs, vigade parandamine; • poolitamine graafiliste orientiiride ja analoogia alusel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eristab häälikurühmi. • Nimetab abiga veaohtliku koha sõnas. • Muudab lihthääliku pikkust. • Kontrollib kirjutatu õigsust.
<p><u>Kirjatehnika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • väike- ja suurtähtede harjutamine, tähtede õige seostamine sõnades, moonutuste leidmine oma ja teiste kirjas; • kiiruse harjutamine; • vihikute vormistamine: pealkiri, kuupäev, taandrida. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjutab väike- ja suurtähti ning seostab neid õigesti. • Oskab vormistada harjutust vihikus (pealkiri, kuupäev, taandrida).
<p><u>Ära kirja</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sooritab ära kirja sõnahaaval.

<ul style="list-style-type: none"> • kirjutamine sõnahaaval pärast teksti lugema õppimist ja eelnevat analüüsi; • kirjutatu õigsuse kontrollimine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab kontrollida kirjutatu õigsust.
<p><u>Õigekiri</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 1–3-silbiliste sõnade ja neist koostatud lausete kirjutamine pärast ühisanalüüsi: kirjapildile vastav lugemine, järelanalüüs, vigade parandamine; • sõnade poolitamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Abiga kirjutab ja loeb kirjutatud sõnu vastavalt kirjapildile. • Teab poolitamisreegleid.
<p><u>Keeleteadmised</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • häälikurühmade ja veaohlike häälikute-tähtede äratundmine; • k, p, t sõna alguses ja s tähe kõrval. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leiab ja märgib sõnas veaohlikud häälikud. • Kirjutab s tähe kõrvale pika sulghääliku.
<p><u>Õppekäigud</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teatri- ja kinokülastus; • muuseumikülastus; • õppematkad- käigud; • ühisüritustel osalemine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab jälgida tegevust. • Saab aru lihtsamatest süžeedest. • Oskab kirjeldada tegelasi, muusikat, tundeid. • Giidi selgituste kuulamine ja tegevuste jälgimine. • Suhtlemisoskuse ja eneseväljenduse arendamine.

4. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 4. klassis

- Oskab kuulata ja kõnele adekvaatselt reageerida.
- Osaleb dialoogis ja väljendab oma mõtteid kuulajale arusaadavalt.
- Loeb jõukohast teksti, mõistab selle sisu ja mõtet.
- Kirjutab arusaadavalt, teeb märkmeid, mõistab ja koostab tarbekirja.

- Kasutab eesti keelt õpitegevuses ja igapäevases elus.
- Tõlgendab igapäevast lihtsat verbaalset teavet.
- Tunneb ja jälgib oma võimete kohaselt üldnimlikke kõlbelisi arusaamu, valdab vastavat tavasõnavara.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<i>SUULINE KEELEKASUTUS</i>	
<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tähelepanu keskendamine selgituse andmise või töövõtte sooritamise ajaks; • kaasõpilaste tegevuse jälgimine ja nende abistamine; • 2–3-osalise suulise ja kirjaliku korralduse täitmine õpetaja suunamisel. 	<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Osaleb ühistegevuse ajal üksteise tegevust reguleerivas dialoogis.
<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • suhtlemine koostegevuses kaasõpilastega: koostegevuse vastastikune reguleerimine (teade-teade dialoog), selle oskuse rakendamine õppesituatsioonides; • kokkuvõtte tegemine ühistegevusest (mina ja teised; eesmärk, tingimused, tegevus ja tulemus; mõju teistele ja endale); • kollektiivse kogemuse põhjal ühise jutukese koostamine; • samateemaliste erineva sisuga jutukeste koostamine (huvitegevus, kodutee jne); • jutukese koostamine kogemuste, olu ning tegevuspiltide, pildiseeria ja skemaatilise kava põhjal (6–7 lauset). 	<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Võrdleb ja kirjeldab kahte tuttavat objekti tajutavate tunnuste alusel. • Mõistab ja koostab kuni 5-sõnalist lihtlauset; • Kasutab laiendatud lihtlauses nimi-, omadus- ja tegusõnade õpitud vorme. • Oskab viia õpitud sõnavorme mitmesse sõnaühendisse.
<i>LUGEMINE JA KIRJUTAMINE</i>	
<p><u>Lugemistehnika ja orienteerumine tekstis</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 2–3-osalise suulise ja kirjaliku korralduse täitmine õpetaja suunamisel; • kirjaliku tööjuhise häälega lugemine ja mõistmine; • uue teksti lugemine: lugemine häälega valdavalt sõnade kaupa, pikemad sõnad kõnetaktide, lühemad - sõnapaaride kaupa (vajadusel toetumine graafilistele orientiiridele); 	<ul style="list-style-type: none"> • Loeb õpitud teksti sõnade ja süntagmade kaupa, arvestab kirjavahemärke. • Loeb õppimata teksti peamiselt sõnahaaval. • Leiab küsimuste-korralduste järgi tekstist sõnu, lauseid ja lõike, sh peamõttele ja alltekstile osutavaid lauseid. • Annab tekstilähedaselt ja valikuliselt edasi teksti või lõigu sisu (toetudes abivahenditele).

<ul style="list-style-type: none"> • õpitud teksti lugemine: lugemine süntagmade kaupa; • rõhutatakse uut teavet lauses, kasutatakse lauselõpu intonatsiooni, arvestatakse kirjavahemärke; • juhtiv lugemisviis: sõnaosade ja/või sõnahaaval lugemine ja üleminek lugemisele sõnapaaride kaupa; • vajadusel kasutatakse lugemist kergendavaid graafilisi orientiire. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tuletab õpetaja juhendamisel tekstis sõnastamata teabe (toetudes oma kogemustele/teadmistele). • Vastab küsimustele teksti kohta (põhjuslikud seosed, hinnangud tegevustele, tegudele); annab ühistes vestlustes hinnanguid tegevusaktidele.
<p><u>Foneemanalüüs</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • veaohtrikud häälikud sõnas, veaohtrike lihthäälikute pikkuse muutmine ja määramine; • suluta kaashäälikute ühendi ja kaksiktäishääliku praktiline äratundmine; • raskusaste: 1–4-silbilised sõnad; käsitlemine häälikurühmade või veaohtrike häälikute kaupa (veaohtrike häälikute rühm); harjutused analüüsi automatiseerimiseks. 	<ul style="list-style-type: none"> • Muudab ja määrab graafilistele orientiiridele toetudes veaohtrike häälikute pikkust üksikhäälikutest koosnevates valdavalt 3-silbilistes sõnades ja õpitu ulatuses häälikuühendiga sõnades.
<p><u>Kirjatehnika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tähemoonutuste äratundmine ja parandamine, täheseoste harjutamine; • vihikute vormistamine; • kirjakiiruse harjutamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjutab väike- ja suurtähti ning seostab neid õigesti. • Oskab vormistada harjutust vihikus (pealkiri, kuupäev, taandrida).
<p><u>Ärakiri</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutamine sõnapaaride ja pikemate sõnade kaupa; • kaasõpilaste tekstide lugemine, järelkontroll. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sooritab ära kirja sõnahaaval.
<p><u>Õigekiri</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sõnade ja lausete kirjutamine pärast individuaalset analüüsi: lünkharjutused, sobitusharjutused, harjutavad etteütluks; • kirjutatu õigsuse kontrollimine: lugemine vastavalt kirjapildile, skeemide valimine, vigade parandamine; • poolitamine: harjutamine skeemide ja analoogia abil; • käändelõppude ja mitmuse tunnuste õigekiri (skeemide abil); • k, p, t „s“-i ja „h“ kõrval. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjutab õigesti üksikhäälikutest koosnevaid kuni 4-silbilisi sõnu. • Kasutab suunamisel õigekirja kontrollimise võtteid.
<p><u>Õppekäigud</u></p>	

<ul style="list-style-type: none"> • teatri- ja kinokülastus; • muuseumikülastus; • õppematkad- käigud; • ühisüritustel osalemine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab jälgida tegevust, saab aru süžees. • Oskab kirjeldada tegelasi, muusikat, tundeid. • Giidi selgituste kuulamine ja tegevuste jälgimine. • Suhtlemisoskuse ja eneseväljenduse arendamine.
--	--

5. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 5. klassis

- Kujuneb eneseväljendusoskus ja –julgus, omandab põhilised suhtlemis- ja koostööoskused.
- Suudab osaleda dialoogis ja väljendada oma mõtteid lühitekstiga.
- Oskab kuulata ja adekvaatselt kõnele reageerida
- Suudab mõista ja järgida lühikesi, lihtsaid suulisi ja kirjalikke tööjuhiseid.
- Oskab lugeda, orienteerub sisult jõukohases tekstis, mõistab selle tähendust ja mõtet.
- Oskab kirjutada, suudab teha märkmeid ning kasutab tarbekirja.
- Tunneb ja teab esemete, nähtuste, sündmuste tunnuseid ja neid väljendavaid sõnu.
- Tõlgendab igapäevast lihtsat verbaalset teavet.
- Tunneb ja jälgib oma võimete kohaselt üldnimlikke kõlbelisi arusaamu, valdab vastavat tavasõnavara.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<i>SUULINE KEELEKASUTUS</i>	
<u>Kuulamine</u> <ul style="list-style-type: none"> • suuliste selgituste - korralduste täitmine. 	<u>Kuulamine</u> <ul style="list-style-type: none"> • Sooritab tuttavaid õpitoiminguid suuliste ja kirjalike hargnenud korralduste alusel, sh osaleb tegevuse planeerimisel (valib ja kasutab abivahendeid).
<u>Kõnelemine</u>	<u>Kõnelemine</u>

<ul style="list-style-type: none"> • esemerühmade ja loodusnähtuste ning esemepiltide kirjeldamine plaani järgi; • suuliste kokkuvõtete tegemine oma tegevusest, ühistegevusest; • jutukeste koostamine; • koostegevuse vastastikune reguleerimine (teade-küsimus-vastus jne dialoog); • suhtlemiseesmärkide mõistmine: käskude-korralduste, palvete, teabe, tingimuste jne praktiline mõistmine ja väljendamine kõnes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab eri tüüpi dialoogirepliike koostegevuses, teeb kokkuvõtteid ühistegevusest. • Annab ühisvestlustes hinnanguid tegevusaktidele ning põhjendab neid. • Mõistab ja kasutab kuni 6-sõnalist lihtlauset. • Tunneb ära õpitud koond- ja liitlause liike tekstis ja tekstiväliselt; oskab neid suunatult moodustada. • Kasutab algoritmi sõnavormide analüüsimisel ja moodustamisel. • Rakendab lauses sõnade muutevorme õpitud funktsioonides. • Väljendab tuttavates situatsioonides oma seisukohti; küsib abi, järgib üldtunnustatud käitumisnorme.
<i>LUGEMINE</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • uue teksti lugemine häälega sõnade ja lihtsamate süntagmade kaupa; • ladususe ja ilmekuse harjutamine; • õpitud teksti lugemine ladusalt kirjavahemärke arvestades, endamisi ülesandega; • sõnade lausete ja lõikude leidmine tähenduse või asukoha viite järgi; • lõigu peamõtte väljendamine oma sõnadega, selle ühine täpsustamine; • järelduste tegemine ja puuduva informatsiooni tuletamine ühisvestlustes; • hinnangu andmine tegelaste käitumisele ja hinnangu põhjendamine; • tundmatute sõnade leidmine tekstist, sõnatähenduse täpsustamine sõltuvalt kaastekstist; • võrdluste ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine ja selgitamine ühiselt; 	<ul style="list-style-type: none"> • Loeb õpitud teksti ladusalt häälega või endamisi vaikselt; täidab valiklugemise ülesandeid. • Osaleb õpetaja suunamisel lõigu ja teksti peamõtte sõnastamisel. • Osaleb jutustamiseks vajaliku abivahendi koostamisel ja annab sellele toetudes tekstilähedaselt edasi loetu sisu lõikude kaupa. • Annab tekstilähedaselt edasi tekstilõikude sisu, pealkirjastab lõike ja osaleb sõnastuse täpsustamisel. • Annab hinnangu tekstis kirjeldatud tegevustele ning põhjendab oma arvamust.

<ul style="list-style-type: none"> • tekstilähedase valikjutustamise harjutamine. 	
<i>KIRJUTAMINE</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Analüüsi, iseseisvuse ja kiiruse harjutamine kirjutamisel, enesekontroll; • oskus valida ja kasutada abivahendeid; • kirjutamine sõnarühmade või pikemate sõnade kaupa, eelneva analüüsi ja järelkontrolli harjumuste kujundamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rakendab tähekasutusreegleid. • Kasutab õpitud enesekontrollivõtteid õpetaja juhendamisel. • Teeb 4–5-sõnalise lause ära kirja peamiselt sõnapaaride kaupa ja kontrollib tulemust.
<p><u>Õppekäigud</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teatri- ja kinokülastus; • muuseumikülastus; • õppematkad- käigud; • ühisüritustel osalemine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab jälgida tegevust. • Saab aru süžeedest. • Oskab kirjeldada tegelasi, muusikat, tundeid. • Giidi selgituste kuulamine ja tegevuste jälgimine. • Suhtlemisoskuse ja eneseväljenduse arendamine.

6. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 6. klassis

- Sõnavara mahu suurenemine, sõnatähenduste täpsustumine.
- Uue teksti ladus ja ilmikas lugemine.
- Tundmatu tähendusega sõnade leidmine tekstist ja tuletamine konteksti põhjal, semantiliste eksimuste märkamine ja parandamine sõnaühendites ja lausetes.
- Kirjaliku ümberjutustuse õpetamine.
- Tekstikäsitluse eesmärkideks on eri mõistmisstrateegiatega kasutamine ja ümberjutustuse variantide harjutamine.
- Õigekirjaoskuste automatiseerimine.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<i>SUULINE KEELEKASUTUS</i>	
<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> teabe esitamine detailselt, valikuliselt ja abiga kokkuvõtlikult; õpilase suunamine teabe otsimisele. 	<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Jälgib kaaslaste vastuseid ning täiendab neid. Osaleb tegevuse planeerimisel suuliste ja kirjalike korralduste alusel.
<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> tähelepanu keskendamine iseseisvaks tööks tekstiga; õpiülesannete täitmine esitatud plaani järgi; kaaslaste vastuste jälgimine ja täiendamine; tekstide seostamine ajaloolise taustaga, põhjuse-tagajärg seoste selgitamine ning täpsustamine ühiselt; kujutluspiltide täpsustamine teksti põhjal; enesekontrolli ja tegevusplaani koostamise harjutamine. 	<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Küsib ja edastab teavet tuttavates situatsioonides, suunab enda ning teiste tegevust käitumisnorme arvestavalt. Osaleb õpitegevuse planeerimisel, kasutab suunamisel enesekontrollivõtteid, küsib abi, valib ja kasutab abivahendeid.
<i>LUGEMINE</i>	
<ul style="list-style-type: none"> sisuliselt ja keeleliselt jõukohase uue teksti ladus häälega lugemine endamisi ülesandega; ladususe ja ilmekuse harjutamine; õpitud teksti sobiva tooniga ladusalt lugemine kõne tempos; sisuliste ja keeleliste ülesannete täitmine endamisi lugedes. 	<ul style="list-style-type: none"> Loeb õpitud teksti kõne tempos ladusalt sisule vastava tooniga, täidab endamisi lugedes sisulisi ja keelelisi ülesandeid. Loeb jõukohast tundmatut teksti peamiselt süntagmade kaupa.
<ul style="list-style-type: none"> lõigu ja teksti peamõtte sõnastamine, võrdlemine autoritekstiga; põhjus - tagajärg seoste leidmine, sh küsimuste esitamine (õpetaja suunamisel); 	<ul style="list-style-type: none"> Taastab tekstilõikude sisu (valikjutustamine), valib ja kasutab jutustamiseks abivahendeid.
<ul style="list-style-type: none"> tegelaste käitumise analüüs; 	<ul style="list-style-type: none"> Kirjeldab situatsioone ja objekte plaani alusel. Hindab tekstis kirjeldatud tegelas(t)e käitumisele.

<ul style="list-style-type: none"> • tundmatute sõnade leidmine esmalugemisel, tähendusnüansside ja emotsionaalse värvingu selgitamine kaastekstis; • võrdluste ja metafooride selgitamine õpetaja juhendamisel; • tekstilähedane valikjutustamine, olustikusituatsioonide kirjeldamine; • kokkuvõtliku jutustamise õppimine; • kaaslaste jutustamise täiendamine; • tegelaskujude iseloomustamine plaani järgi; • ühise kirjaliku ümberjutustuse koostamine. 	
<i>KIRJUTAMINE</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • veahtlikud häälikud, analüüsi iseseisvuse harjutamine (abivahendite valikuline kasutamine). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab sõnade õpitud muutevorme eri funktsioonides (tegusõna muutevorme õpetaja abiga).
<ul style="list-style-type: none"> • kirjutamine sõnarühmade, lühikeste lausete ja osalausete kaupa; • veahtlike häälikute õige märkimine peamiselt iseseisvalt, kaasneva ja eelneva enesekontrolli harjutamine; • võõrsõnade tunnused ja õigekiri; • õpitud lõppude, tunnuste ja liidete õigekiri; • kirjavahemärkide kasutamine lauses; • lihtlause, koondlause, liitlause ja sõnaühendi eristamine, mõistmine ja kasutamine; • põhi- ja järgarvud ja neile vastavad arvsõnad ning nende õigekiri ja muutevormide kasutamine lauses; • tegusõna arv ja pöörded, jaatav ja eitav kõne, oleviku ja minevikuvormid, umbisikuline tegumood, kõneviisid: vormide mõistmine lauses, vormide moodustamine (valdavalt skeemide, vajadusel analoogia abil) ja kasutamine lauses. 	<ul style="list-style-type: none"> • Moodustab liitsõnu ja tuletisi õpitud mallide ulatuses, mõistab liitsõnade ja tuletiste tähendust. • Kirjutab sõnu õigesti, kasutab vajaduse korral individuaalseid abivahendeid, teeb ära kirja lauseosade või lühikeste lausete kaupa ja kontrollib tulemust. • Moodustab sõnavorme, esitab suunamisel süntaksi- ja morfoloogiaküsimusi. • Mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle. • Mõistab kaheosaliste liitlausete tähendust, eristab osalausetega väljendatud suhteid ja seoseid.

<p><u>Õppekäigud</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teatri- ja kinokülastus; • kontsertloengud koolis; 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab jälgida tegevust. • Saab aru süžeedest. • Oskab kirjeldada tegelasi, muusikat, tundeid. • Seostab teoste tegevuspaika, aega reaalsete oludega.
---	--

7. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 7. klassis

- Tekstikäsitluse eesmärkideks on eri mõistmisstrateegiate kasutamine ja ümberjutustuse variantide harjutamine.
- Tekstide kasutamine teabe otsimiseks.
- Teksti ladusa lugemise harjutamine, tegelaste/sündmuste detailne analüüs.
- Õigekirjaoskuste automatiseerimine.
- Keeleõpetuse lõimimine teiste õppeainetega st teistele ainetele tüüpiliste lausekonstruktsioone kasutamine ja vastava sõnavara aktiveerimine.

<u>Õppesisu ja -tegevused</u>	<u>Õpitulemused</u>
<i>SUULINE KEELEKASUTUS</i>	
<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teabe edastamine sõltuvalt situatsioonist; • teabe valikuline hankimine pikemast tekstist või mitmest teabeallikast. 	<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hangib teavet teistelt inimestelt; õpetaja suunamisel tekstist.
<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teksti laiendamine ja/või kokkuvõtlik teave, tava ja ilukirjanduslike kirjelduste erinevuse tajumine; • erinevate, sh vastandlike arvamuste mõistmine ja väljendamine ühistegevuses, kokkuleppe otsimine; 	<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mõistab seisukohtade võimalikku erinevust suhtlemisel, selgitab oma seisukohti. • Selgitab talle mõistetavate sündmuste ajalisi ning põhjuslikke seoseid.

<ul style="list-style-type: none"> • oma seisukoha selgitamine kaaslasele ja kaaslaste rühmale, oma arvamuse kaitsmine; • sündmuste kirjeldamine oma ja teiste positsioonilt. 	
<i>LUGEMINE</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • jõukohase uue teksti lugemine häälega kõne tempos, endamisi ülesandega; • ladususe ja ilmekuse harjutamine, lugemistempo teadlik muutmine; • tekstis kirjeldatud uute teadmiste või arusaamatu info märkamise õpetaja suunamisel; • ajaliste, põhjuslike jm seoste leidmine kirjeldatud sündmuste vahel, oletuste ja järelduste formuleerimine, peamõtte sõnastamine; • hinnangu andmine tegelaste käitumisele; • tundmatute sõnade leidmine esmasel lugemisel ja sõnade tähenduse selgitamine; • sõnade ja väljendite aktiveerimine; • tekstilähedane valik- ja temaatiline jutustamine; abivahendite individuaalne valik ja kasutamine; • kokkuvõtliku jutustuse harjutamine; • kirjalik ümberjutustus: abiks kava ja keelevahendid (tugisõnad või sõnaühendid). 	<ul style="list-style-type: none"> • Loeb jõukohast võõrast teksti kõne tempos. • Loeb õpitud teksti ladusalt mõningase ilmekusega. • Iseloomustab tekstis kirjeldatud tegelasi plaani järgi, oskab neid rühmitada esitatud tunnuste alusel. • Oskab taastada teksti sisu valikuliselt, temaatiliselt, kokkuvõtlikult, koostab abivahenditele toetudes (kava, tugisõnad, sõnaühendid) kirjaliku ümberjutustuse pärast ühist analüüsi.
<i>KIRJUTAMINE</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • häälikurühmade tundmine, tähestiku kasutamine; • tähekasutusreeglite kasutamine: lihthäälikute ja häälikuühendite reeglipärane kirjutamine; • õpitud ortograafiareeglite kasutamine; • lausete koostamine õpitud liitlausemallide ulatuses; • sõnatuletus õpitud liidetega; • veaohlike häälikute analüüsi- ja õigekirjavilumuste kujundamine; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb ja rakendab tähekasutusreegleid. • Mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle. • Mõistab ja kasutab suunatult eri suhteid väljendavaid kaheosalisi liitlauseid. • Tuletab sõnu õpitud liidetega; moodustab liitsõnu. • Kasutab sõnade käände- ja pöördevorme, analüüsib sõnavormide koostist. • Kasutab õpitud ortograafiareegleid õpetaja suunamisel.

<ul style="list-style-type: none"> • kirjavahemärkide kasutamine; • ennetava enesekontrolli harjutamine, kaasneva ja järgneva kontrolli teostamine. 	
<p><u>Õppekäigud</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teatri- ja kinokülastus; • kontsertloengud koolis; 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab jälgida tegevust. • Saab aru süžeedest. • Oskab kirjeldada tegelasi, muusikat, tundeid. • Seostab teoste tegevuspaika, aega reaalsete oludega.

8. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 8. klassis

- Harjutatakse tekstidest teabe hankimist, märkmete tegemist ja konspekterimist, tarbekirja.
- Kirjanduse käsitlemisel pööratakse tähelepanu tegelaste käitumise analüüsile.
- Suulise ja kirjaliku tekstiloo harjutamine.
- Lugemis- ja kirjutamisoskuse süvendamine.
- Sõnavara laiendamine.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<i>SUULINE KEELEKASUTUS</i>	
<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teabe hankimine, teabe suulise ja kirjaliku edastamise harjutamine; • tähelepanu keskendamine kestva samalaadse tegevuse jooksul: teabe otsimine, tekstide koostamine, ühisvestlus-väitlus, tekstide kuulamine jm. 	<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kasutab õpitud lausemalle suulises ja kirjalikus tekstis. • Märkab ja hindab kaaslaste käitumise (sh sõnakasutuse) sobivust.

<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • erinevate ja vastandlike arvamuste eristamine, loobumine ja oma seisukohtade kaitsmine kokkuleppe otsimisel; • eri põlvkondade suhtlemise iseärasuste teadvustamine; • tööprotsessi või selle osa kirjeldamine. 	<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Reageerib adekvaatselt kaaslaste erinevatele ja vastandlikele seisukohtadele. • Analüüsib suunavate küsimuste abil dialoogi. • Tuletab sõnu õpitud liidetega, mõistab ja kasutab tuletisi. • Kasutab tuttavat teabekirjandust juhendamisel.
<p><u>LUGEMINE</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • jõukohast teksti häälega ladus lugemine kõne tempos; • ilmekuse harjutamine, tooni ja tempo muutmine; • sihipärane endamisi lugemine; • valiklugemine, temaatilise lugemise harjutamine, uue info leidmine; • seoste leidmine tekstis, järelduste tegemine, peamõtte sõnastamine; • tegelaste ja tegelasrühmade käitumise analüüs; • tundmatute sõnade leidmine esmasel lugemisel ja individuaalne selgitamine; • võrdluste ja metafooride leidmine, selgitamine ja kasutamine suunamisel; • temaatiline, kokkuvõtlik, tegelaste ja tegelasrühmade iseloomustamine, jutustamine tegelase või tegelasrühma nimel, teksti laiendamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Loeb jõukohast teksti teabe hankimiseks ladusalt ja endamisi; • Analüüsib jõukohast teksti ja täidab ülesandeid (õpitud mõistmisstrateegiate ulatuses). • Esitab küsimusi teksti kohta (mõistmisstrateegiatest lähtuvalt). • Taastab õpitud teksti (suuliselt) erineval viisil (õpetaja suunamisel): tekstilähedaselt, temaatiliselt, kokkuvõtlikult, tegelase seisukohalt; rakendab analüüsi käigus kasutatud abivahendeid. • Iseloomustab tegelast ja tegelasrühma plaani järgi. • Kirjeldab tegevusi ja sündmusi oma kogemuste ja eri õppeainete materjalide põhjal (abiga).
<p><u>KIRJUTAMINE</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • liht-, koond- ja liitlause eristamine; • liitlausestes väljendatavad suhted: tegevuse vastandamine ja eraldamine, aeg, põhjus, koht, eesmärk; • teadmiste süvendamine sõnaliikidest; • sõnade liitmine ja tuletamine; • käändevormide moodustamine tabeli järgi; • tegusõna vormide aktiveerimine; 	<ul style="list-style-type: none"> • Koostab pärast ühist arutelu tekstilähedase kirjaliku ümberjutustuse. • Tunneb ära ja moodustab pöörde- ja käändevorme. • Tuletab sõnu õpitud liidetega, mõistab ja kasutab tuletisi. • Kasutab omandatud õigekirjaoskusi iseseisvates kirjalikes töödes. • Märgistab olulist teavet väljendavaid teabeüksusi tekstis (suunamisel), teeb märkmeid tekstide põhjal.

<ul style="list-style-type: none"> • põhi- ja järgarvsõnade muutevormid, järgarvsõnade tuletamine; • õpikutes kasutatavate võõrsõnade mõistmine; • harjutused õigekirja vilumuste kujundamiseks; • tarbekirja koostamine; • kirjalike tekstide koostamine: tekstilähedane ja kokkuvõtlik ümberjutustus, kirjeldus loodusloolise või geograafilise materjali põhjal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koostab õpitud tarbekirja (näidise järgi).
<p><u>Õppekäigud</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teatri- ja kinokülastus; • kontsertloengud koolis; 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab jälgida tegevust. • Saab aru süžeedest. • Oskab kirjeldada tegelasi, muusikat, tundeid. • Seostab teostes kujutatud aega, tegelasi konkreetse tegevuspaigaga.

9. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 9. klassis

- Suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab partneriga.
- Esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega.
- Loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel.
- Kasutab jõukohaseid teabevahendeid, teeb märkmeid (konspekterib), koostab tarbekirja.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<i>SUULINE KEELEKASUTUS</i>	
<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teiste arvamuse kuulamine vaidlustes, oma seisukohtade selgitamine, käitumise ja eksimuste tunnistamine; • suhtlemine perekonnas, töökollektiivis ning ametiasutustes; • suulise kõne konspekterimise harjutamine. 	<p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab adekvaatse suhtlemise põhimõtteid tavasituatsioonis käitumiseks (perekonnas, eakaaslastega, ametiasutuses, töökollektiivis jm).
<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tegevuse ühine planeerimine ja korrigeerimine tegevuse käigus, korralduste-soovituste esitamine ja nende täitmine; • oskus tunnistada oma puudulikke teadmisi ja oskusi; • nähtud tegevuste ja sündmuste kirjeldamine. 	<p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • suhtleb ja käitub partnerit arvestades olukorrale vastavalt, järgib üldtunnustatud moraalinorme, esitab oma soove, selgitab seisukohti suuliselt ja kirjalikult korrektses eesti keeles, osaleb arutelus.
<i>LUGEMINE</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • sihipärane endamisi lugemine; • jõukohase ladusa häälega teksti lugemine kõne tempos kuulamiseks piisava selguse ja ilmekusega; • individuaalsed ülesanded lugemisoskuse süvendamiseks; • tundmatu info avastamine ja lisateabe otsimine; • tegelaste ja tegelasrühmade käitumise põhjendamine ja hinnangu andmine; • peamõtte sõnastamine, seostamine ühiskondlik- ajaloolise taustaga; • sõnatähenduse täpsustamine kaastekstis; • erinevate jutustamisviiside kasutamine teksti taastamisel. 	<ul style="list-style-type: none"> • valdab võimetekohaste tekstide funktsionaalse lugemise oskust; • nimetab mõnda eesti kirjanikku ja on tutvunud tema loominguga; • kasutab eriliigilisi tekste ja erinevaid allikaid teabe hankimiseks, suudab elementaarselt konspekterida; koostab referaadi eelneva analüüsi või plaani alusel.
<i>KIRJUTAMINE</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • lünkade kõrvaldamine tähekasutusreeglite kasutamisel, enesekontroll; • ortograafiareeglite kasutamise oskuse süvendamine; • vabas vormis tarbekiri ja blankettide täitmine; • konspekti koostamine kirjaliku teabeteksti järgi; 	<ul style="list-style-type: none"> • koostab erinevaid õpitud tarbekirju näidiste alusel; • edastab loetud või kuuldud teksti sisu suuliselt või kirjalikult korrektses eesti keeles; • tunneb eri lausetüüpe, mõistab õpitud lausemallide tähendust, kasutab neid kõnes;

<ul style="list-style-type: none"> • liht-, koond- ja liitlause: teadmiste ja oskuste süvendamine; • sõnaliigid: õpitud teadmiste- oskuste süvendamine; • õpitud liidete aktiveerimine; • tuletiste mõistmine ja kasutamine; • õpikutes kasutatud võõrsõnade mõistmine. 	<ul style="list-style-type: none"> • järgib õpitud tähekasutus- ja ortograafiareegleid, suudab ise oma tööd kontrollida, leida ja parandada õigekirjavigu.
<p><u>Õppekäigud</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teatri- ja kinokülastus; • kontsertloengud koolis; 	<ul style="list-style-type: none"> • Suudab jälgida tegevust. • Saab aru süžeedest. • Oskab kirjeldada tegelasi, muusikat, tundeid. • Seostab teoste tegevuspaika, aega reaalse oludega.